

Раждаемостта въ България

I. **Обща характеристика.** — Раждания и раждаемост изобщо въ Царството. — Раждаемостта въ градоветъ и селата. — Раждаемостта по окръзи. — Раждаемостта по околии. — II. **Причини за намалението на раждаемостта.** — Отношение на раждаемостта къмъ женитбеността и срѣдната възраст на встъпващитъ въ бракъ. — Влиянието на професията върху раждаемостта. — Раждаемостта е по-низка въ материално по-добре обезпеченитъ слоеве. — Влиянието на миграционното движение върху раждаемостта. — Раждаемостта по вѣроизповѣданіе. — Влиянието на културата върху раждаемостта. — Влиянието на смѣсенитъ бракове върху раждаемостта. — Изкуственото намаление на ражданията. — Заключение.

La natalité en Bulgarie

I. **Caractéristique générale.** — Naissances et natalité dans l'ensemble du Royaume. — La natalité dans les villes et les villages. — La natalité par départements. — La natalité par arrondissements. — II **Causes de diminution de la natalité.** — Relation entre la natalité, la nuptialité et l'âge moyen au mariage. — Influence de la profession sur la natalité. — La natalité est plus faible dans les classes sociales qui se sont assuré une existence matérielle meilleure. — Influence du mouvement migratoire sur la natalité. — La natalité par religion. — Influence de la culture sur la natalité. — Influence des mariages mixtes sur la natalité. — Diminution artificielle des naissances. — Conclusion.

I. Обща характеристика.

I. **Раждания и раждаемост изобщо въ Царството.** — Като се вземе предъ видъ, че броя на населението, констатиранъ отъ извършенитъ до сега у насъ всеобщи преброявания, непрекъснато расте, би трѣбвало да се очаква, че и абсолютния брой на ежегодно случилитъ се раждания, сжщо така, непрекъснато ще расте. Статистиката за ражданията, обаче, не оправдава напълно това очакване. Абсолютния брой на ражданията не расте непрекъснато и равномѣрно отъ година на година. Това се вижда отъ следнитъ числа:

Абсолютенъ брой на ражданията

Години	Живо-родени	Мъртво-родени	Години	Живо-родени	Мъртво-родени
1927	184,172	1,149	1907	180,060	1,093
1926	202,732	982	1906	178,989	1,095
1925	196,312	1,064	1905	174,189	1,022
1924	207,117	1,069	1904	167,263	912
1923	192,381	1,064	1903	159,164	887
1922	202,602	1,137	1902	148,719	823
1921	196,942	1,098	1901	141,373	859
1920	192,665	1,045	1900	156,962	832
1919	156,725	723	1899	148,172	834
1918	100,121	372	1898	141,046	890
1917	80,778	427	1897	149,631	858
1916	99,020	601	1896	143,255	755
1915	171,802	1,127	1895	138,338	767
1914	190,941	1,152	1894	127,516	690
1913	107,657	681	1893	116,319	612
1912	184,705	1,375	1892	117,883	321
1911	175,708	1,365	1891	126,924	368
1910	179,563	1,549	1890	112,772	365
1909	172,571	1,547	1889	116,918	354
1908	169,632	939	1888	118,826	355

Най-малкъ брой раждания не сж се случили презъ началната 1888 г., отъ когато е започнато събирането на сведения за ражданията въ цѣла България, а една година по-

късно, именно презъ 1890 г., презъ която сж се случили най-малко раждания за цѣлия двадесетъ и петъ годишенъ периодъ на мирно развитие, отъ 1888 до 1912 год. включително, ще рече, до започването на Балканската освободителна война. Липсата на равномѣрно непрекъснато нарастване абсолютния брой на ражданията се потвърждава отъ числата за следващитъ години. Следъ едно внезапно и силно повишение броя на новороденитъ деца презъ 1891 г., отново настъпва чувствително намаление, което продължава до 1893 г., когато броя на всички живородени деца едва достига 116,319, следъ което започва нова вълна на повишение съ горна граница презъ 1897 г. Подобни колебания на броя на ражданията за единични години преди почването на войнитъ често се случваха. Въпрѣки тия ежегодни колебания, долава се една тенденция на нарастване. Отъ минималния брой раждания на живи деца — 112,772 презъ 1890 г., сжщия брой достига своя максимумъ — 184,705 презъ 1912 г. Между тия две граници сж се движили ражданията¹⁾ презъ поменатия двадесетъ и петъ годишенъ периодъ.

Следъ почването на войнитъ колебанията се засилватъ. Вследствие на Балканската освободителна война, ражданията отъ отбелязания брой презъ 1912 г. веднага слизатъ на 107,657 презъ 1913 год. Този малкъ брой, обаче, е далечъ надминатъ презъ Свѣтовната война,

¹⁾ Въ настоящата статия, като се говори за раждания и раждаемост, ще се има предъ видъ само броя на живороденитъ деца. Това се прави, за да се избѣгнатъ неточноститъ, произходящи отъ мжнотиитъ при регистрацията на мъртвороденитъ, особено у насъ, и, на второ мѣсто, за да могатъ даннитъ отъ нашата статистика да се сравняватъ по-лесно съ съответнитъ такива на чуждитъ статистики.